2-ŞÖBA · ÇORVAÇILIK VA HAYVONLAR MAHSULDORLIGI

YOŞ QORAMOLLARNI PARVARIŞLAŞ TEXNOLOGIYASI

2 kurs magistranti-Sh.Utegenov

Ilmiy rahbar-X.Mamatov

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, çorvaçilik va biotexnologiyalar universiteti Nukus filiali

DOI
10.66073/ReFocus-Conf/1311105

NASHR SANASI
13.11.2026 · Nukus

SAHIFALAR
501–503

NASHR HAMKORI
Research Focus
ISSN 2181-3833

IQTIBOS UÇUN Utegenov Sh., Mamatov X. Yoş qoramollarni parvarişlaş texnologiyasi // Veterinariya meditsinasi va çorvaçilikdagi dolzarb muammolar va ularning yeçimlari: xalqaro ilmiy va ilmiy-texnik anjuman materiallari. – Nukus, 2026. – B. 501–503. – DOI: 10.66073/ReFocus-Conf/1311105

ANNOTATSIYA Uşbu maqolada yoş qoramollarni parvarişlaş boqiş texnologiyasi haqida ma'lumotlar keltirilgan.

KALIT SÖZLAR zot va zotdorlik, genotip, individual katak, töla qiymat.

Kiriş. Qişloq xöjaligini rivojlantiriş masalasi respublikamiz iqtisodiyotini rivojlantirişning muhim ustuvor yönalişlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Mustaqillik yillarida qişloq xo'jaligini islox qiliş bo'yiça juda katta va arzigulik işlar amalga oşirildi. Işlab çiqarişga yangi texnika va ilğor texnologiyalarni joriy etiş işlari yildan yilga jadallaşib, çeklangan yer va suv resurslaridan, kapitaldan va mehnat resurslaridan foydalaniş samaradorligi yuksalmoqda.

Yoş qoramollarni parvarişlaş texnologiyasi quyidagiça: normal rivojlangan buzoqni tuğdirib oliş; biologik maqbul va iqtisodiy samarali bölgan östirish va oziqlantiriş rejasida zot va zotdorligini hisobga olgan holda yoş qoramollarni jadal parvarişlaş; işlab çiqariş jarayonlarini töla mexanizatsiyalaş va soha içida ixtisoslaştiriş asosida saqlaş kabi kompleks tadbirlardan iborat.

Har xil yoşdagi, jinsdagi va zotdagi qoramollarni oziqlantiriş xili va me'yoriga hamda saqlaş usullariga har xil talablar qöyiladi. Şu sababli yoş qoramollarni parvarişlaşda quyidagi yoşda va jinsda bölgan qoramollar guruhlari ajratiladi: 10-15 kunlikkaça bölgan yangi tuğilgan buzoqlar. Bunday buzoqlar sigirlar tuğruqxonasi yonida taşkil qilingan individual xonaçalarda yoki oçiq havoda ayvon ostida joylaştirilgan joyda saqlanadi. 10-15 kunlikdan to 4-6 oylikkaça bölgan sut içiş. davri. Bu davrda ular buzoqxonalarda parvarişlanganda guruhli xonalarda saqlanadi

Oçiq havodagi individual kataklarda esa 60 kunligigaça va söngra xuddi şunday şaroitdagi guruhli xonalarda saqlanadi. 4-6 oyligidan ta go'ştga topşirişga qadar jadal

parvarişlaş va bördoqilaşda bölgan qoramollar, naslçilik xöjaliklaridagi nasldor buqaçalar alohida guruhlarda boqiladi.

1-rasm. (60 kunlikdan to 4-6 oylikkaça bölgan buzoqlarni guruhli xonalarda saqlaş).

Yangi tuğilgan buzoqlarni taşqi muhitning tabiiy-iqlim şaroitiga moslaştiriş va soğlom östirish maqsadida 3 kunligidan boşlab 60 kunligigaça oçiq havoda individual kataklarda parvariş qilinadi. Bunda buzoqlarni alohida saqlaş, sof havodan, quyoş nurlaridan foydalaniş, havoning issiq, iliq va sovuq haroratlariga moslashtirish, ogʻiz va sof sutdan unumli foydalaniş hamda dam olişiga yaxşi şaroit yaratiş kabi kompleks tadbirlar amalga oşiriladi.

Şuning bilan birgalikda bu texnologiyani amaliyotga joriy etilişi buzoqxonalar va molxonalar quriş uçun ketadigan xarajatlarni tejaydi. Individual kataklarni qurişda arzon quriliş materiallardan foydalaniş maqsadga muvofiq.

Individual kataklarning oʻlçamlari quyidagiça böladi: uzunligi 220 sm, eni 120 sm. Individual kataklarga buzoqlar uchun 25-30 sm qalinlikda taxta qirindisi yoki 6-7 sm qalinlikda maydalangan somon yoki poxol toʻşama töşaladi. Keyinçalik har 2-3 kunda 1-2 kg somon töşama solib boriladi. Buzoqlarga ozuqa beriş uchun kataklarga mineral va konsentrat ozuqalar beriş uçun maxsus oxurça hamda sut içiriş uçun maxsus moslama örnatiladi.

Individual kataklarni ayvon ostiga joylaştiriş maqsadga muvofuq. Bunday ayvonlar yozda quyoş nuridan, bahor-qish oylarida esa yoğingarçilik va sovuqdan saqlaydi. Ayvonlar va individual kataklar quyoşga qarab turişi kerak. Bunday holatda kuz va qiş oylarida ham quyoş nuridan unumli foydalaniş mumkin. Ayvonnning quyoşga qaragan tomoni oçiq, qolgan tomonlari esa tösilgan boʻlişi kerak. Ba'zi holatlarda individual kataklar oçiq maydonlarga ham joylaştiriladi.

https://doi.org/10.66073/ReFocus-Conf/1311105

Xulosa. Individual katakda oldingi devor yoki eşikning bölmasligi bemalol kirib-çiqib yuriş imkonini beradi. Buzoq erkin yayraşi uçun uyçaning oldingi qismiga 120-180 sm sim tördan tösiq qilib, tösiqning oldingi qismidan eşik qöyiladi. Qiş paytida individual katakning oldingi qismi mato bilan yopib qoʻyiş mumkin. Harorat -10°S past boʻlsa, yoki şamol bölsa mato yopib qöyiladi, lekin buzoq bemalol kirib-çiqib turaveradi. Agar harorat issiq bölsa mato oçib quyiladi, aks holda uyça içida zararli gazlar miqdori oşib ketib buzoq soğligiga salbiy ta'sir körsatişi mumkin. Individual saqlaş muddati tugagandan keyin buzoqlar oçiq maydonçalarda taşkil qilingan guruhli (har bir guruhda 10-15 boş) xonalarga ötkaziladi.

ADABIYOTLAR RÖYXATI

1. Горелик О.В., Горелик А.С., Ребезов М.Б., Харлап С.Ю. Весовой рость телочек молочного периода от матерей разного возраста. Ж. Аграрная наука. №01 (390). 2025. С. 71-78.
2. Зеленков Г.Н. Получение мясных телят на бестужевской материнской основе Ж. «Зоотехния», № 6, 2003, с. 24-25.
3. Козлов А.С., Гришков А.И. Влияние уровня кормления телочек на формирование их молочной продуктивности Ж. «Зоотехния», № 9, 2003, с. 10-11.